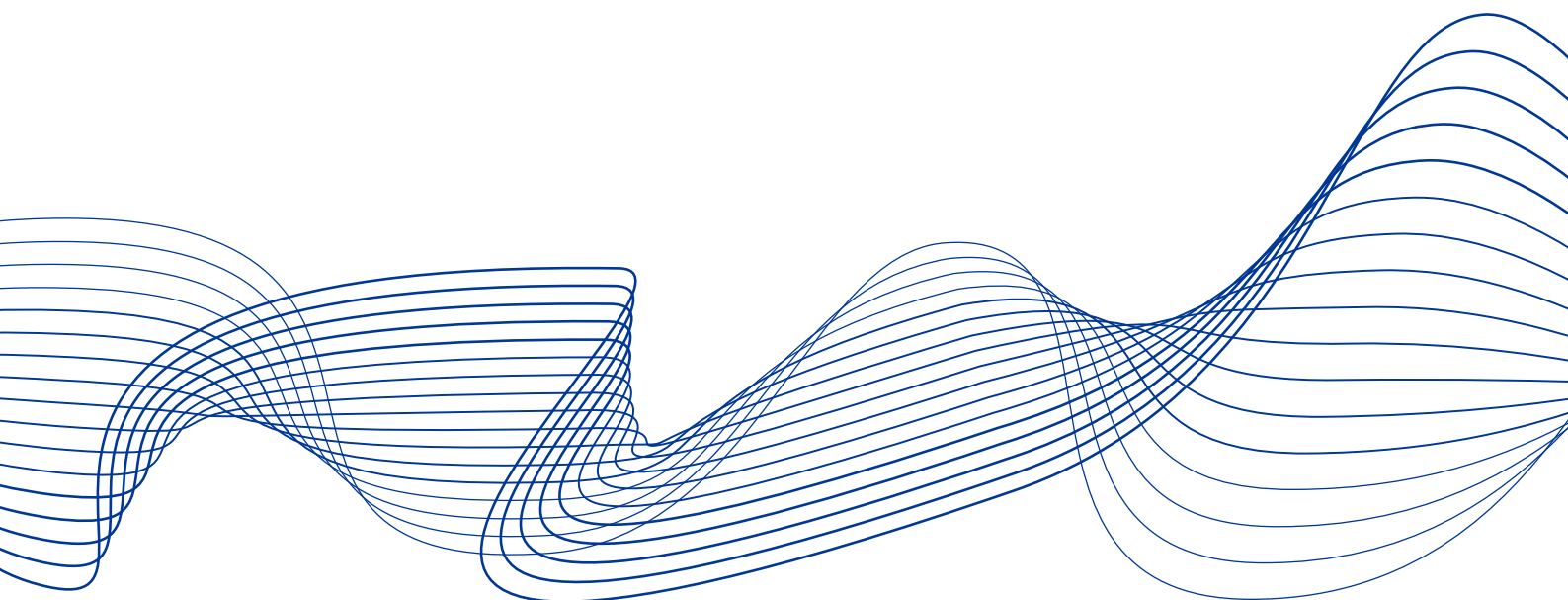

Годишен доклад

2015

ЕССР

Европейски съвет за системен риск

Европейска система за финансов надзор

Съдържание

Предговор	2
Резюме	3

Предговор

Марио Драги,
председател на
Европейския съвет за системен
риск

През 2015 г. Европейският съвет за системен риск (ЕССР) продължи да наблюдава внимателно възможните източници на системен риск във финансовата система и икономиката на Европа. На моменти се наблюдаваха признаци на влошаване на уязвимостта в три области. Преди всичко, налице беше значителна волатилност на пазара, предизвикана от динамиката в основни икономики от възникващите пазари през есента на 2015 г., която бързо обхвана световните финансови пазари, в това число и европейските. ЕССР съзнаваше риска от преоценка на глобалните финансови пазари и в отговор на наблюдаваната динамика го прекласифицира в най-високата категория риск. В началото на 2016 г. тази уязвимост отчасти се реализира в среда, характеризирана от продължаваща несигурност по отношение на икономическото възстановяване в глобален план, непреодолени слабости в балансите на банките и застрахователните дружества в ЕС и високо равнище

на публичния и частния дълг. Второ, нерегулираният банков сектор в ЕС продължи да се разраства по размер и взаимосвързаност, което означава, че потенциални сътресения и ефекти на разпространение от него може да се предадат на останалата част на финансовата система. И накрая, геополитическата несигурност в почти всички съседни на Европа райони допринесе за запазването на повишено равнище на загриженост.

Същевременно макропруденциалните органи за първи път имаха на разположение сравнително богат набор от инструменти на политиката, чрез които да увеличат устойчивостта на банковия сектор срещу тези рискове, макар за остатъка от финансовия сектор да няма подобни средства. ЕССР подкрепя националните макропруденциални органи, разработвайки институционална рамка, която да позволи реципрочност на мерките на национално равнище и съответно да намали риска от регулаторен арбитраж. Освен това ЕССР разработи за всички европейски надзорни органи макропруденциални неблагоприятни сценарии в съответната им област на компетентност (по-специално в банковото дело, застраховането и дейността на централните контрагенти). И накрая, ЕССР изследва областите на структурни рискове, по-специално системната роля, която експозицията на секторите на жилищни и търговски недвижими имоти може да изиграе за домакинствата, банките и икономиката като цяло, както и системния характер на някои рискове, породени от застрахователния сектор.

ЕССР продължава да осигурява на своите членове форум за конфиденциален обмен на мнения за краткосрочни, средносрочни и дългосрочни уязвимости от системно естество. Макропруденциалната политика започна да функционира в почти всички държави членки на ЕС.

Франкфурт на Майн, юли 2016 г.

Марио Драги

Председател на ЕССР

Резюме

Европейският съвет за системен риск отбеляза петата година от своето функциониране през 2015 г. От създаването си през 2010 г. той непрекъснато е изправен пред извънредни обстоятелства, отразяващи последиците от финансовата криза и кризата с държавните дългове в цяла Европа. Въпреки че пазарните показатели за системен риск се върнаха към равнищата си от преди кризата, във финансовата система на ЕС все така са налице съществени уязвимости. Ето защо ЕССР определи четири основни риска за финансовата стабилност в ЕС: i) преценка на премиите за риск на световните финансови пазари, за която допринася слабата ликвидност на пазара; ii) по-нататъшно влошаване на балансите на банките и застрахователните дружества; iii) влошаване на устойчивостта на дълга в държавния и корпоративния сектор и сектора на домакинствата; и iv) сътресения и ефекти на разпространение от нерегулирания финансов сектор към финансовата система.

ЕССР повиши оценката на премиите за риск на глобалните финансови пазари до най-високата категория риск поради значителната пазарна волатилност. Предизвикана от динамиката в основни икономики от възникващите пазари през есента на 2015 г., тя бързо обхвана световните финансови пазари, в това число и европейските. В началото на 2016 г. рискът от преценка на премиите за риск на световните финансови пазари отчасти се реализира в среда, характеризирана от продължаваща несигурност по отношение на икономическото възстановяване в глобален план, непреодолени слабости в балансите на банките и застрахователните дружества в ЕС и високо равнище на публичния и частния дълг. Рискът от ново пламване на криза с държавните дългове се засили през пролетта и лятото на 2015 г. във връзка, наред с всичко останало, с политическата несигурност в Гърция. Макар че цените на активите в Гърция спаднаха рязко, ефектът на разпространение към други държави с високо равнище на дълг беше ограничен. От лятото на 2015 г. безпокойството на пазарите във връзка с Гърция намаля значително. С оглед на структурната динамика, през 2015 г. нерегулираният банков сектор в ЕС продължи да се разраства по размер и взаимосвързаност. Този растеж породил нуждата от засилено наблюдение от страна на макропруденциалните органи. И накрая, геополитическата несигурност в почти всички съседни на Европа райони допринесе за повишеното равнище на загриженост.

През 2015 г. ЕССР продължи да разработва макропруденциални политики и насоки за използването на макропруденциални инструменти в банковия и небанковия финансов сектор. На първо място, ЕССР разгледа системните рискове, произтичащи от дейността на европейските застрахователни и презастрахователни дружества. В доклада по темата се препоръчва да се извърши оценка дали може да се окажат необходими допълнителни инструменти, чрез които макропруденциалните органи да се справят със системните рискове, свързани със застрахователния сектор в ЕС. Второ, ЕССР извърши структурен анализ на връзката между динамиката на сектора на недвижимите имоти и финансовата стабилност. Трето, продължи работата по възможните системни рискове в резултат от закъсняло и рязко преминаване към нисковъглеродна икономика. И накрая, в сътрудничество с Европейската централна банка (ЕЦБ), ЕССР стана инициатор на дейности по наблюдение и оценка на рискове за финансовата стабилност, произтичащи от продължителния период на ниски лихвени проценти.

Освен това ЕССР даде принос за стрес тестовете, проведени от трите европейски надзорни органа. В началото на 2015 г. ЕССР разработи неблагоприятни макрофинансови сценарии, които да бъдат използвани за тест на устойчивостта на пенсионните фондове с дефинирани доходи, проведен от Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно

осигуряване (ЕОЗППО). Година по-късно – в началото на 2016 г. – ЕССР разработи неблагоприятните макрофинансови сценарии, предоставени на Европейския банков орган (ЕБО) за стрес тест на банковия сектор и на ЕОЗППО за стрес тест на застрахователния сектор. ЕССР също така допринесе за първи път за стрес тестовете на централните контрагенти, проведени от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП).

ЕССР продължи работата си по централните контрагенти и в два случая изпрати на Европейската комисия становища в контекста на преработването на регламента за европейската пазарна инфраструктура. Макар и съгласен с цялостния вид на регламента, ЕССР изрази становището, че антицикличната роля на правната рамка може да бъде значително усъвършенствана. Включването в регламента на клауза за преразглеждане, особено по отношение на макропруденциалното приложение на маржовете и дисконтирането на обезпечения, би позволило по-нататъшно развитие на ръководните принципи на подобни инструменти.

В сравнение с предходната година през 2015 г. бе отбелязано значително нарастване в броя на мерките, насочени към макропруденциални въпроси. Според очакваното, запази се големите различия между държавите от ЕС по отношение на броя и видовете предприети мерки. Нарастването на броя на мерките се дължеше отчасти на определянето на системно важни институции и на прилагането на режима за антицикличен капиталов буфер. В допълнение към това секторът на жилищните недвижими имоти остана много важна сфера за действие на макропруденциалната политика. Също така, в хода на 2015 г. няколко държави от ЕС обмислиха и в много случаи предприеха инициативи на политиката, насочени срещу рисковете във връзка с наличните кредити в чуждестранна валута. В края на 2015 г. ЕССР въведе координационна рамка за оценка на трансграничните ефекти от мерките на макропруденциалната политика и за доброволната им реципрочност. По-конкретно, в интегрирана финансова система, каквато е единният европейски пазар, е необходима по-голяма координация на политиките, за да се осигури ефикасност на националните макропруденциални политики.

И накрая, през отчетния период ЕССР продължи да подлага на оценка прилагането на своите предишни препоръки. Оценката по препоръката на ЕССР относно финансирането на кредитните институции (ЕССР/2012/2) показва значителен напредък в хармонизирането на националните рамки за обезпечените облигации. Същата препоръка на ЕССР постигна успех и в засилването на политиките, процедурите и мерките за контрол в областта на управлението на риска по свързаните с тях рискове, както и в рамката за наблюдение на обременяването на активи с тежести.

Отпечатване

© Европейски съвет за системен риск, 2016 г.

Пощенски адрес 60640 Frankfurt am Main, Germany
Телефон +49 69 1344 0
Уебсайт www.esrb.europa.eu

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането с образователна и нетърговска цел при изрично позоваване на източника.

Данните, съдържащи се в този доклад, са към 6 юни 2016 г.

Това е кратка версия на „Годишен доклад на ECCP 2015“, съдържаща предговора и резюмето. Пълни версии са налични на английски, немски и испански език.

ISSN 1977-5113 (pdf)
ISBN 978-92-899-2462-7 (pdf)
DOI 10.2866/034036 (pdf)
ЕС каталожен номер DT-AB-16-001-BG-N (pdf)